

formes antigues amb ç exigeixen en el nostre cas una variant amb -Ç-; i encara que suposéssim un *FARTIATA (no prou fàcil de justificar partint del participi FARTUS) seria estranya la unanimitat de les formes occitanes i catalanes amb l i amb metàtesi de la líquida: i això des de les primeres aparicions del mot.

La base de Wartburg, *FLACCIATA, derivat de FLACCUS, satisfà fonèticament, i —no sense una gran dosi de bona voluntat— arribarem a concedir que en rigor fóra morfològicament practicable, però satisfà ben poc en l'aspecte semàntic, atès que FLACCUS és 'flàccid, deixat caure' o bé 'dèbil', 'magre', no pas 'bla' ni 'plegadis'; i, per altra banda, causa escepticisme l'absència de tot rastre de tal verb *FLACCIARE en romànic.

Com que tot això essencialment ja es va veure en el DCEC, acabava dient «lo prudente es declarar por ahora el fracaso de nuestros esfuerzos, y contentarnos con notar que sólo *FLACCIATA o un *FLECTIATA (de FLECTERE) se acercan de lejos a lo posible, y de ninguna manera a lo demostrado».

Els anys passats m'han anat persuadint que no havent-hi solució raonable, ni via convincent oberta, pel costat romànic ni post-romà, havíem de contemplar la possibilitat d'un origen pre-latí. De primer semblava que aquest camí estigués barrat per la F-, però des del moment que es veié la importància de l'aportació sorotàptica, sabent que en aquesta font lingüística existia i fins era corrent aquesta consonant, calia pensar en això.

I és el cas que hi ha, en efecte, un grup de mots indoeuropeu amb BH- inicial (la deu normal de la F- de l'itàlic i el sorotàptic) i amb el significat que necessitem. L'arrel indoeur. BHLÖK- està reconeguda pels lingüistes amb el significat de 'floc de llana, d'estopa', 'teixit d'això mateix' («woll- oder wergflocke, gewebe», IEW, 161); i no solament com a punt de partida del ll. *flōccus* (modalitat «expressivista» del *flō-ços a esperar) per a 'fibres de llana', 'flocs'; sinó també de tot un grup germànic, en el qual són conspicus l'a-al. ant. *blaba* f. 'drap tosc de lli', especialment l'usat per a flassades, mårtegues i matalassos, al. *blabe*, *blache*, danès antiq. *blaa* 'estopa' (avui dan. *blaar*, antic plural petrificat), suec ant. *bla*, *blan* id. (avui *blår*), que postulen una base germ. ant. *BLAHWÖ*; i, amb la mateixa amplificació amb -Ç- que ens fa falta per a *flassada* (FLAKIATA), tenim l'esc. ant. *blæja* 'llençol, vànova' («laken, bettuch»).

Tradueixo, abreujant-lo a l'essencial, l'article del diccionari etimològic de Kluge-Mitzka dedicat a l'al. *blache* (i les variants, *blabe*, *plabe*, *plane*): «drap grofollet de lli usat per a cobertes i sovint com a baca de carruatges», a-al. mj. *blabe*, a-al. ant. *blaba* 'drap de lli grosser' o 'arpillera'; el mot alemany,⁶ junt amb el suec ant. *bla(n)* f. (suec *blår*, *blånor*), danès antiquat *blaa* 'estopa', ens condueix a una base germànica *BLÁHWÖ; i, en «grammatischer wechsel» amb això: germ. *BLAGWÖ, que ha donat l'al. dial. *blāg(e)*, *blāk*; i al costat de l'a-al. ant. *blaba* hagué d'haver-hi un *blabha postulat per l'alamànic superior *blabha*. Sembla amb això insinuar que hi pogué també haver l'am-

plicació amb -j- en germànic occidental. El cas és, continua, que hi ha inequívocament en escandinau la base amplificada **BLÁHJÖN-* > esc. ant. *blæja*, danès ant. *ble* «Laken, Bettuch», noruec *blæje* 'embolcall, bolquers' («windel»).

Però està demostrat, observem aquí, que la BH- donava F- en sorotàptic, i és sabut que la -h/-g- del germànic suposa -Ç- primitiu. Com sigui que el sorotàptic pertanyia a l'àmplia zona Centre-Nord de l'indoeuropeu on la -ð- apareixia com a A, igual que en germànic i famílies veïnes, heus aquí que tenim una bona base per creure que el mot, en una forma FLAKIATA com la que necessitem, designant una espècie de drap, formava part del lèxic sorotàptic: fos una mårtega, una vànova, una arpillera de lli, o exactament la flassada. Deixem enlairar el detall secundari, i sempre explicable, de la derivació en -TA; possible en qualsevol llengua indoeuropea, i que, si calgués podríem suposar provocada pels sinònims *vellada* i *vergada*, útilment recordats per Balari.

Ens guardarem molt d'afirmar res més, però bé podria ser que hi hagués confirmacions més llunyanes de l'existència del FLAKIATA pre-romà o de formes dialectals un poc més diferents, si bé justament amb el significat de 'flassada': això és el que signifiquen l'angl. *blanket* per una banda; i, per l'altra, els mots balcànics entorn del raguseu *flèkta*.

Tractin-me o no d'heretge no em vull estar d'insinuar que l'etimologia de *blanket* s'hauria d'estudiar més a fons que no s'ha fet fins ara, donant per evident l'etimologia fr. dial. *blankete* 'drap blanc' («self-evident», «cela va de soi» aviat és dit...!). I jo em guardaré de negar-la: només, que, visurant les dades que en donen el N. E. D. i Skeat, sobta que es forneixin indicacions tan vagues d'aquest fr. norm. o picard *blankete*, diminutiu de *blanke* = fr. *blanche*; i que, en lloc d'això, se'ns citin alguns pocs textos anglesos del S. XIV on *blanket* significa una tela de llana no tenyida (potser blanca) usada per a peces de vestir (ço que en rigor és una «avinguda de dues direccions»: ¿no podria ser que la roba destinada a flassada fos ocasionalment usada per a altra cosa?). És convenient, de tota manera, estudiar-ho millor,⁸ no refiant-se tant de les etimologies anomenades «selbstverständlich».⁹ I no hi insisteixo més, car de tota manera reconec que l'etimologia tradicional de l'angl. *blanket* és raonable (ben diferent de les que he hagut de rebutjar per a *flassada*).

Quant a *flèkta* és un mot del dialecte serbocroat de Ragusa (=Dubrovnik), amb el sentit de «coperta da letto con lenzuolo», ja recollit allà en el S. XVIII. I reconeguem que la semblança d'aquest mot amb el seu sinònim, l'oc. ant. i mod. *flegada* (cast. vg. d'Amèrica *frezada*), i amb *flaçada*, és colpidora. Majorment vist que: a) la f és un so estrany a l'eslau, que en les llengües eslaviques només es troba en manlleus o mots de substrat. b) La zona de Ragusa fou el darrer reducte considerable de la llengua «dalmàtica» (romanç independent de les altres llengües romàniques i molt viu allà fins al S. XV), que hi ha deixat una munició de supervivències en el dialecte croat que l'absorbí. c) «Sorotàptic» i il-